

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 4 februari 1919 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om skydd för fastighetsägare på landet mot störande och stojande tillställningar i omedelbar närhet av hans hem.

Närvarande: herrar Dahl, von Sneidern, Lindblad*, Jacob Larsson, Östberg, Hult*, Alfred Petrén*, Boberg, Tengvall*, Magnusson i Kalmar, Andersson i Knäppinge*, Johansson i Trollhättan, Hagman i Stockholm, Kant, Bäckman och Johansson i Vittinge*.

* Ej närvarande vid utskottets justering.

I en inom första kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion nr 6, vilken behandlats av andra lagutskottet, har herr *Olaus Pettersson* hemställt, det riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville begära, att Kungl. Maj:t täcktes utreda, huru och på vad sätt en fastighetsägare på landet kunde erhålla skydd emot störande och stojande tillställningar i omedelbar närhet av hans hem och därefter för riksdagen framlägga det lagförslag, vartill denna utredning kunde föranleda.

Till stöd för sin ifrågavarande hemställan har motionären anförut följande:

»Ägare av jordbruksfastighet har givetvis rätt att förfoga över den såsom han själv vill. Denna frihet kan dock missbrukas till förfång och otrevnad för en granne, på vilket jag härmed tar mig friheten att lämna ett exempel. Där är en jordägare, vars ägor gränsa omedelbart till en annan jordägars bostadshus. Han upplåter ett stycke av sin jord till traktens ungdom, som där uppför en dansbana. På den pågår varje afton

och allra mest helgdags- och söndagsaftnar dans och stoj, som verkar i allra högsta grad störande för den närboende. Någon rätt för honom att gripa in och avhysa de störande äger han icke, icke ens om dansen och stojet fortsätter långt över midnatt. För att råda bot på detta missförhållande, som icke torde vara så sällsynt, borde det finnas laga bestämmelser, som skyddade envar ifrån att på sagda sätt få fridstörare och nöjeslysten ungdom alldeles inpå sitt egna hems knutar. Såsom lämpligaste väg att gå för att nå detta mål ville jag anvisa, att en förordning komme till stånd, som förbjöde ägare av jordbruksfastighet att upplåta mark till dansbana och annan nöjesinrättning; som ligger närmare grannes bostadshus än 500 meter. Att generellt bestämma något avstånd från grannes gräns för dylik tillställning är knappast lämpligt, men däremot är det enligt mitt förmenande förenat med rätt och billighet, att ett dylikt avstånd kräves från bostadshus.»

Utskottet.

Otvivelaktigt torde vara, att, såsom av motionären framhållits, grannar kunna tillskynda varandra avsevärda olägenheter och obehag genom att upplåta sin mark för bullrande tillställningar. Då av motionen synes framgå, att rättsligt ingripande mot dylika missförhållanden för närvarande skulle vara uteslutet, vill utskottet emellertid framhålla, att så icke är fallet. Enligt den lydelse 30 § i ordningsstadgan för rikets städer, på föranledande av en framställning från riksdagen, erhöll genom kungl. kungörelse den 13 november 1908, äger nämligen Konungens befallningshavande, där omständigheterna därtill föranleda, att efter vederbörandes hörande genom beslut, som underställes Kungl. Maj:ts prövning, förordna, att vissa bestämmelser i 13 § i samma stadga skola tillämpas å område på landet. Ifrågavarande bestämmelser innehålla, att maskerad, bal, lekstuga jämte flera uppräknade och med dessa jämförliga tillställningar skola anmälas för polismyndigheten och icke få hållas, förrän dess tillstånd erhållits. Dylik prövningsbefogenhet synes böra innefatta, att jämväl behörig hänsyn må tagas därtill, huruvida tillställningen med avseende å sin beskaffenhet och platsens läge kan anses verka störande.

Enligt berörda § 30 i ordningsstadgan förutsättes ej, att initiativet tages av kommunal myndighet, utan enskild person, som störes av tillställning å viss plats, torde vara berättigad att göra framställning hos Konungens befallningshavande om sådant förordnande, varom nu talats. Vidare bör anmärkas, att i den riksdagsskrivelse, som föranledde berörda ändring av ordningsstadgan, uttryckligen framhölls, att meningen med den

önskade författningsändringen var, att ifrågavarande bestämmelser i ordningsstadgan skulle kunna göras tillämpliga för *hel* kommun.

Ytterligare en utväg till ingripande mot störande tillställningar torde finnas genom användande av den kommun enligt 7 § av förordningen om kommunalstyrelse på landet medgivna rätten att uppgöra ordningsstadgar och för upprätthållande av desamma stadga viten. Enligt föreliggande rättsfall synes nämligen formellt hinder icke finnas för erhållande av Konungens befallningshavandes fastställelse å ordningsstadgar, exempelvis av innehåll, motsvarande stadgandet i 12 § i ordningsstadgan för städerna om ansvar för den, som begagnar eller upplåter för förlustelse gjord inrättning, vilken är så beskaffad och så belägen, att närboendes nattro därigenom störes.

Av vad sålunda anförts framgår, att gällande lagstiftning åtminstone i viss utsträckning lämnar skydd för de intressen, som i motionen beröras. Utskottet anser därför att innan de möjligheter, som gällande lagbestämmelser medgiva, i större utsträckning tagits i användning och därvid visat sig otillräckliga, skäl saknas att för landsbygden, i olikhet med vad är förhållandet i städer och andra tätt bebyggda samhällen, söka ordna ifrågavarande begränsade del av grannskapsrätten genom privaträttslig lagstiftning.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 4 februari, 1919.

På andra lagutskottets vägnar:

ADOLF DAHL.